

De Taallijn. Peuters *Interactief* met Taal

Horen doe je met je ...
Bijlagen activiteitencyclus peuters

Dorien Stolwijk en José Hillen

Expertisecentrum Nederlands

Bijlage 1: Peerke

Peerke is te zien in verschillende bibliotheken in Nederland.

Bijlage 2: Informatiebrief aan de ouders

Beste ouder(s) of verzorger(s),

We gaan de komende weken met een (nieuw) thema werken. Ons nieuwe thema heet:
Horen doe je met je ...

Wat gaan we allemaal doen?

- * De kinderen gaan ontdekken wat ze met hun lichaam en hun zintuigen kunnen doen. Wat zie je als je heel goed kijkt, wat kun je voelen, wat hoor je als je heel goed luistert, wat kun je allemaal ruiken met je neus en wat vind ik lekker of niet lekker smaken?
- * We lezen voor uit het boek *Waar zijn mijn oren?* U kunt dit boek bij ons bekijken. Vraag ons ernaar als u uw kind komt brengen of halen.
- * De kinderen leren veel nieuwe woorden over het thema. Samen met ons gaan ze zingen, spelen, knutselen en een versje leren.
- * Wij maken een gezinsportfolio, een heen-en-weer boekje. Daar plakken wij zelfgemaakte werkjes en foto's in van uw kind die passen bij het thema. We vinden het fijn als u er thuis samen met uw kind in kijkt, erover praat en er ook foto's, tekeningen en teksten inplakt. Als het boek terugkomt bekijken wij het weer samen met uw kind. Zo wordt het echt een heen-en-weer boekje.
- * Graag willen we spullen gebruiken die de kinderen van thuis meenemen. We willen dat de kinderen zo veel mogelijk leren van hun lichaam en hun zintuigen. Daarom is het fijn als u thuis iets heeft om mee te geven, bijvoorbeeld:
Een foto van uw kind als het bijvoorbeeld iets lekkers aan het eten is of als het kijkt naar een favoriet tv-programma;
Muziek op een cd of cassettebandje waar uw kind graag naar luistert;
Een knuffel die uw kind graag bij zich heeft
Een prentenboek, voorleesboek of informatief boek over het lichaam. Een prentenboek of voorleesboek over zien, horen, voelen, ruiken of proeven.
- * Aan het einde sluiten we het thema af met kinderen en ouders samen. Hierbij zijn alle ouders op uitgenodigd. We hopen dat u daarbij wilt zijn! Een echte uitnodiging krijgt u nog van uw kind.
Voor deze afsluitende presentatie willen wij u vragen om iets lekkers klaar te maken, dat in uw gezin hoort bij feest vieren. Wij willen graag met alle kinderen samen proeven hoe lekker dat smaakt. Wilt u zich opgeven voor deze activiteit? Laat het dan weten aan de leidster van uw kind.

U bent natuurlijk altijd van harte welkom om tussendoor te komen kijken als u uw kind brengt of ophaalt. Dan kunt u zien hoe we bezig zijn met het thema *Horen doe je met je ...*

Met vriendelijke groet,

De peuterleidsters

Bijlage 3: Verwerkingsbladen bij fase 3

horen

Ik hoor een geluid. Ik zet een streep onder het geluid dat ik hoor of kleur een stukje van het plaatje.

of

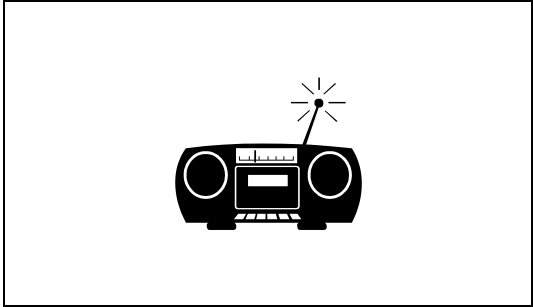
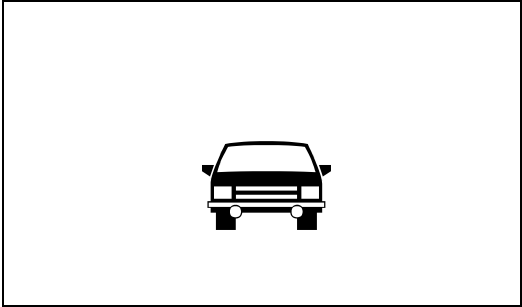
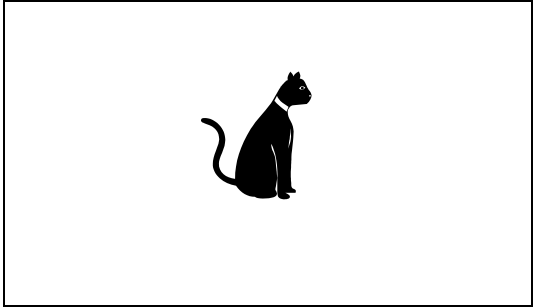
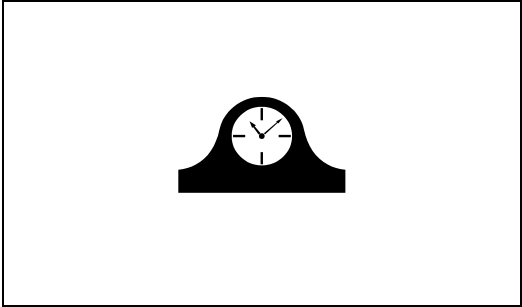
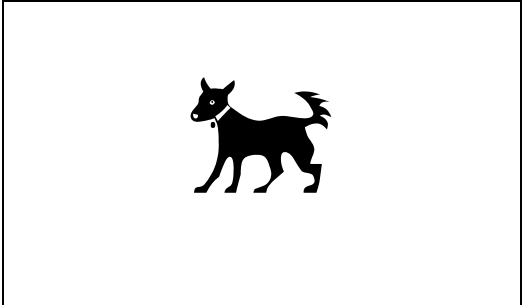
of

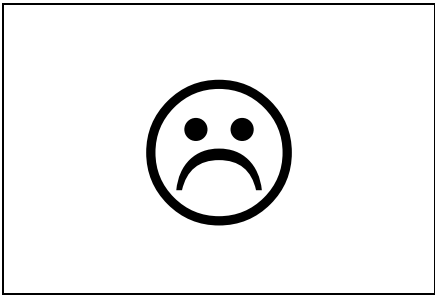
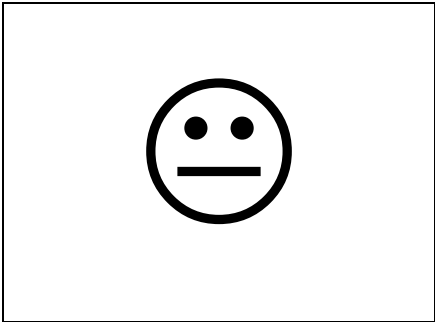
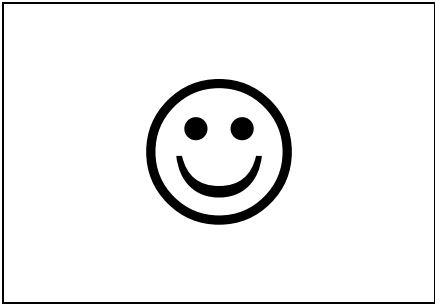
of

Plaatjes om kaartjes van te maken bij activiteit horen, fase 3

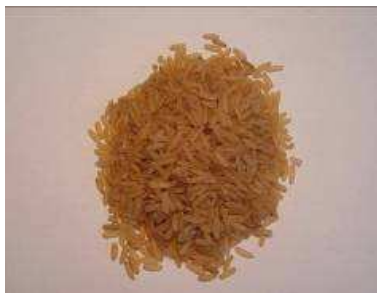
Plaatjes om kaartjes van te maken bij diverse verwerkingsactiviteiten

Voelen

Ik voel verschillende materialen.
Ik vertel of ik dit materiaal fijn of niet fijn vind om te voelen.

rijst

Wat ik nog wil
vertellen:

ijsklontjes

Wat ik nog wil
vertellen:

bloem

Wat ik nog wil
vertellen:

Proeven

Ik proef verschillende etenswaren.
Ik vertel of ik dit lekker of niet lekker vind smaken.

chocoladehagelslag

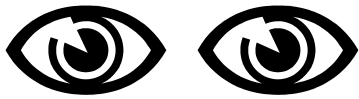

jam

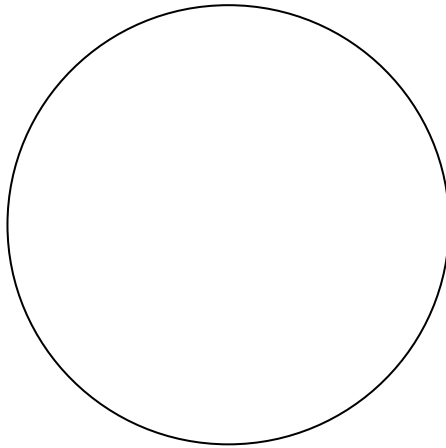
appel

kijken

Ik kijk door verschillende kleuren papier naar een voorwerp. De kleur die ik het mooiste vind om doorheen te kijken kleur ik hieronder in de cirkel:

Bijlage 4: Gezinsportfolio

Beste ouder(s) of verzorger(s) van

Dit is het gezinsportfolio (of heen-en-weer-boekje) van uw kind. Het is een boek dat heen en weer gaat tussen de peuterspeelzaal of het kinderdagverblijf en thuis. Hierin bewaart uw kind tekeningen en werkjes die het zelf heeft gemaakt en uitgekozen. Een gezinsportfolio is erg leuk voor de kinderen en ook prettig voor de ouders:

- * U kunt zien wat uw kind geleerd en ervaren heeft
- * De kinderen zijn trots op hun werk. De meeste kinderen willen hun werk graag thuis laten zien. Het is belangrijk dat u het boek samen met uw kind bekijkt en er met uw kind over praat. Dingen die u kunt vragen:
 - *Wat zit er allemaal in het portfolio? Laat eens zien!*
 - *Wat heb je dat knap gedaan! Hoe heb je dat gemaakt?*
 - *Met wie speelde je op deze foto? Wat deden jullie daar? Hoe vond je dat?*
 - *Wat vond je nou het allerleukste om te doen? Zullen we de tekening of foto daarvan opzoeken?*
- * De kinderen krijgen het gezinsportfolio mee naar huis. In het boek ziet u een paar bladzijden die speciaal voor thuis zijn. Op die bladzijden kunt u samen met uw kind iets schrijven of inplakken, zoals:
 - een foto van uw kind, dit ben ik!
 - een foto van uw kind terwijl het iets lekkers aan het eten is
 - het blad invullen over wat uw kind lekker vindt smaken of over de knuffel van uw kind
 - liedjes of versjes die u met uw kind hebt gezongen of geleerdNatuurlijk kunt u met uw kind ook extra bladzijden maken met tekeningen, foto's en verhalen over wat u samen thuis beleefd hebt.
Daarna geeft u het boek weer mee naar de peuterspeelzaal.

U zult zien dat het erg leuk en ook leerzaam is, om samen met uw kind met het heen-en-weer boekje bezig te zijn.

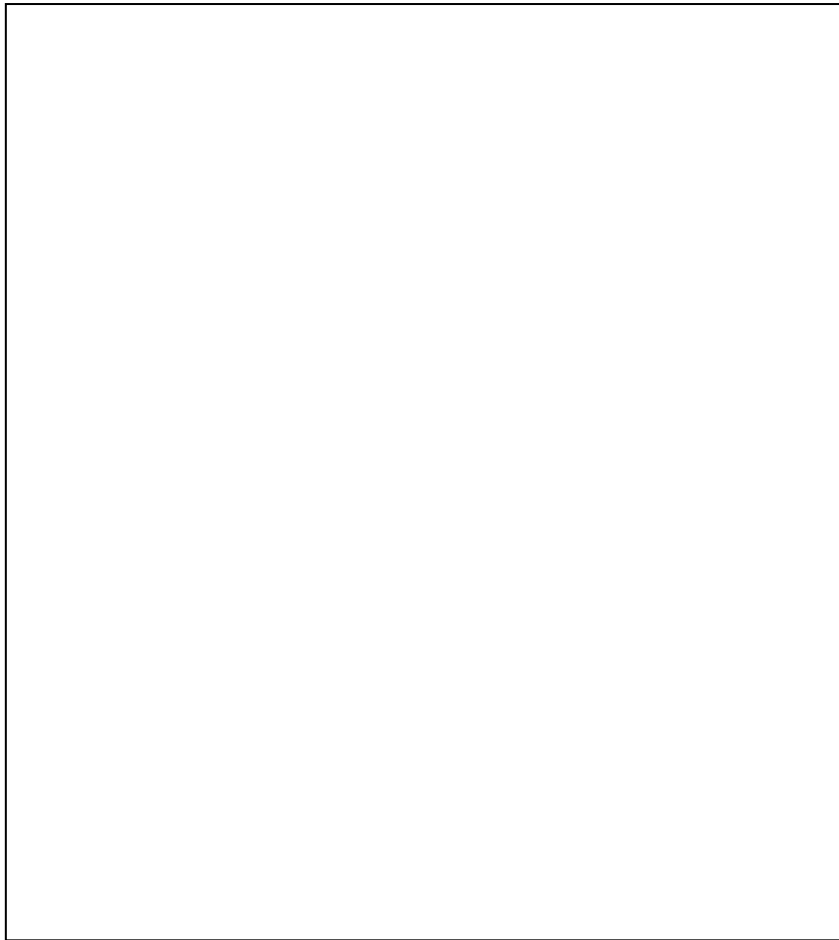
Wij wensen u en uw kind veel plezier met het gezinsportfolio!

Met vriendelijke groet,

De peuterleidsters

Dit boek is van!

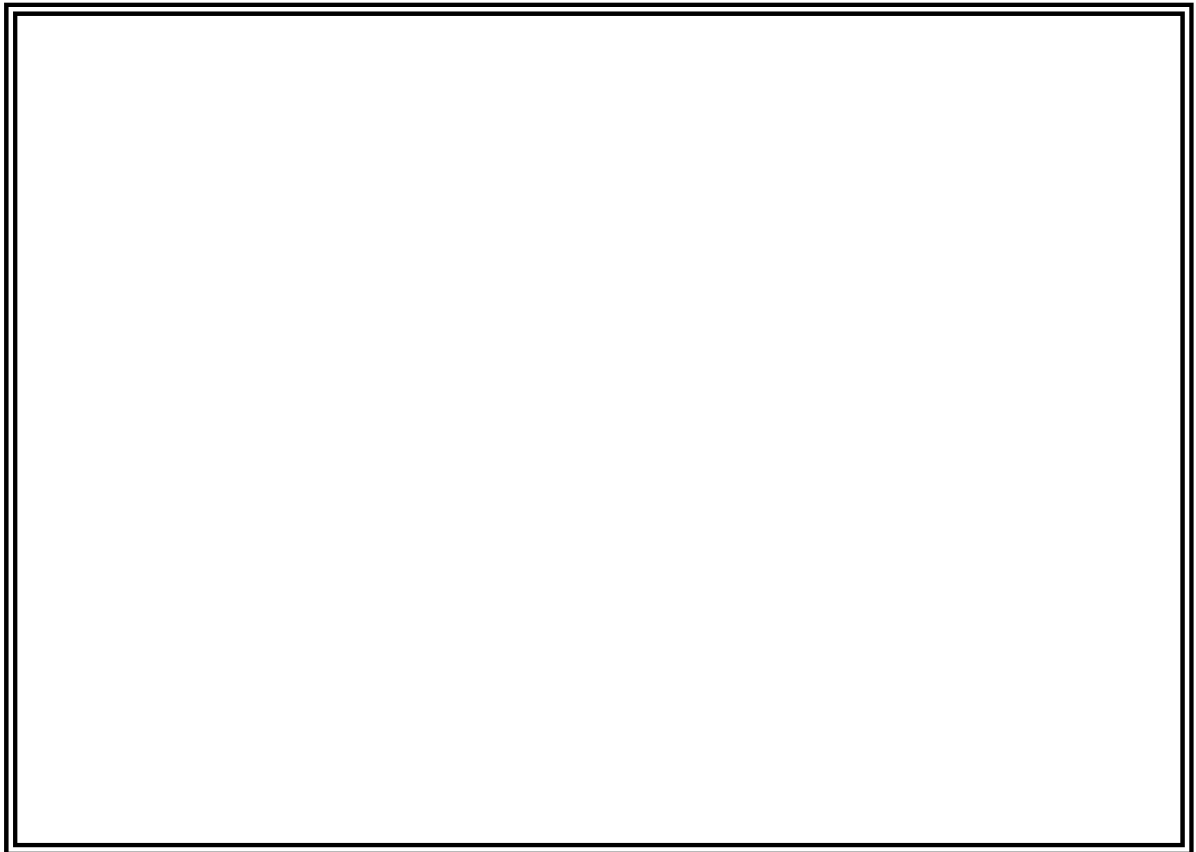
Hierboven plak ik een foto.

De foto is gemaakt toen ik _____

Dit wil ik graag vertellen over de foto: _____

Het onderstaande lied hebben we geleerd

Zing je met mij mee?

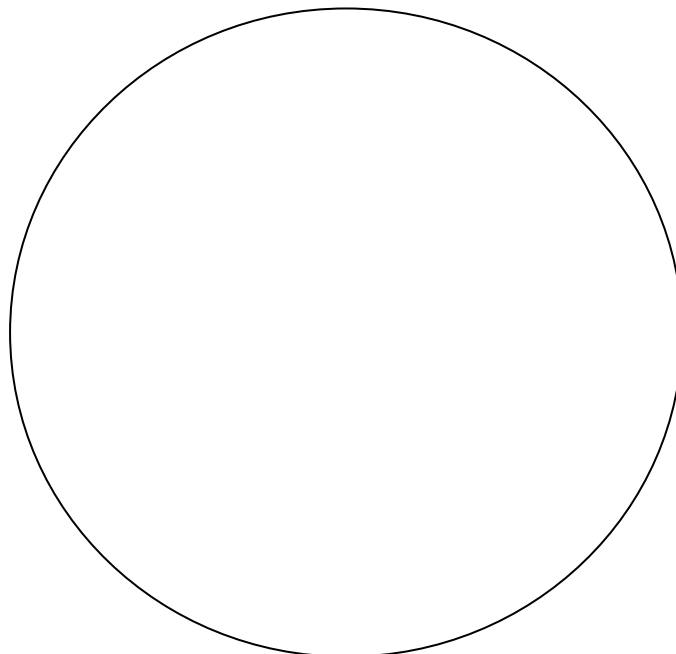
Hieronder vertel ik wat ik lekker vind smaken

Ik eet thuis heel graag _____

Ik vind dit zo lekker omdat _____

Ik eet dit vaak / niet vaak

Hieronder maak ik er samen met een van mijn ouders een tekening van

Ik heb de tekening gemaakt samen met _____

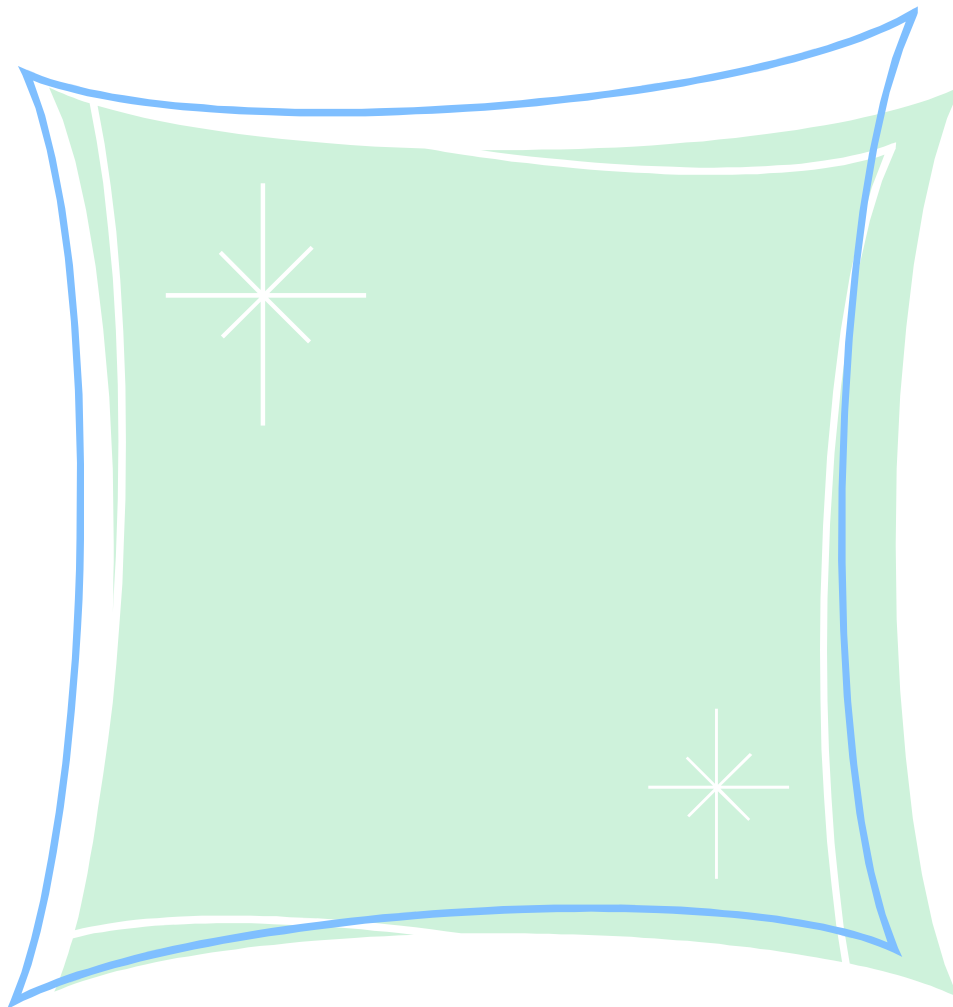
Hieronder vertel ik iets over mijn knuffel

Mijn liefste knuffel is _____

Mijn knuffel is zo lief, omdat _____

Mijn knuffel voelt _____

Hieronder maak ik een tekening of plak ik een foto van mijn knuffel

Voorleesbladzijde

Beste ouder of verzorger,

Wij vragen u om een prentenboek aan uw kind voor te lezen.

Kies samen met uw kind een leuk prentenboek, bijvoorbeeld een prentenboek uit de bibliotheek. Misschien vindt u een prentenboek over zien, horen, voelen, ruiken of proeven. Dit past goed bij ons thema! Kies in ieder geval een boek met veel mooie platen.

Praat eerst samen met uw kind over de plaatjes in het boek. Dit kan in het Nederlands, maar ook in een andere taal zijn. Vraag uw kind: *Waar zou het boek over gaan? Waarom denk je dat?*

Vertel het verhaal in uw eigen woorden (in uw eigen taal) of lees het verhaal voor. Stop af en toe even om samen naar de plaatjes te kijken. Geef uw kind de ruimte om ook wat te zeggen.

Het is belangrijk dat uw kind voorlezen en lezen leuk vindt. Zorg daarom dat het voorlezen gezellig is.

Na het voorlezen stelt u nog een vraag over het verhaal. Bijvoorbeeld:

- *Vond je het een leuk verhaal?*
- *Welke bladzijde vond je het leukst?*
- *Wil jij het verhaal nu aan mij vertellen?* (met de plaatjes erbij)
- *Wil je een tekening maken van het verhaal?*

Wilt u na het voorlezen de vragen hieronder beantwoorden?

Titel van het prentenboek dat is voorgelezen:

.....

Schrijver van het prentenboek:

.....

Wat vond uw kind van het voorlezen?

.....

.....

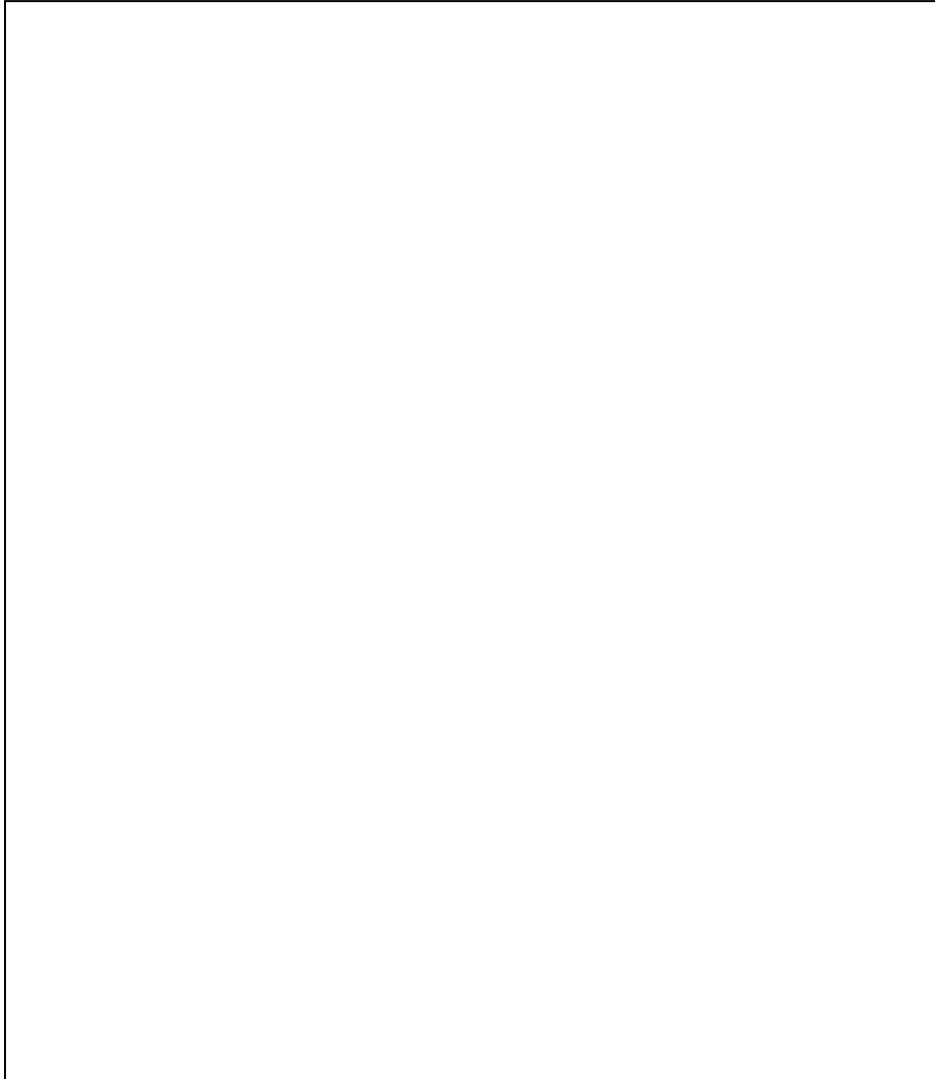
Wat vond u van het voorlezen? Hoe ging het?

.....

.....

Met mijn neus ruik ik

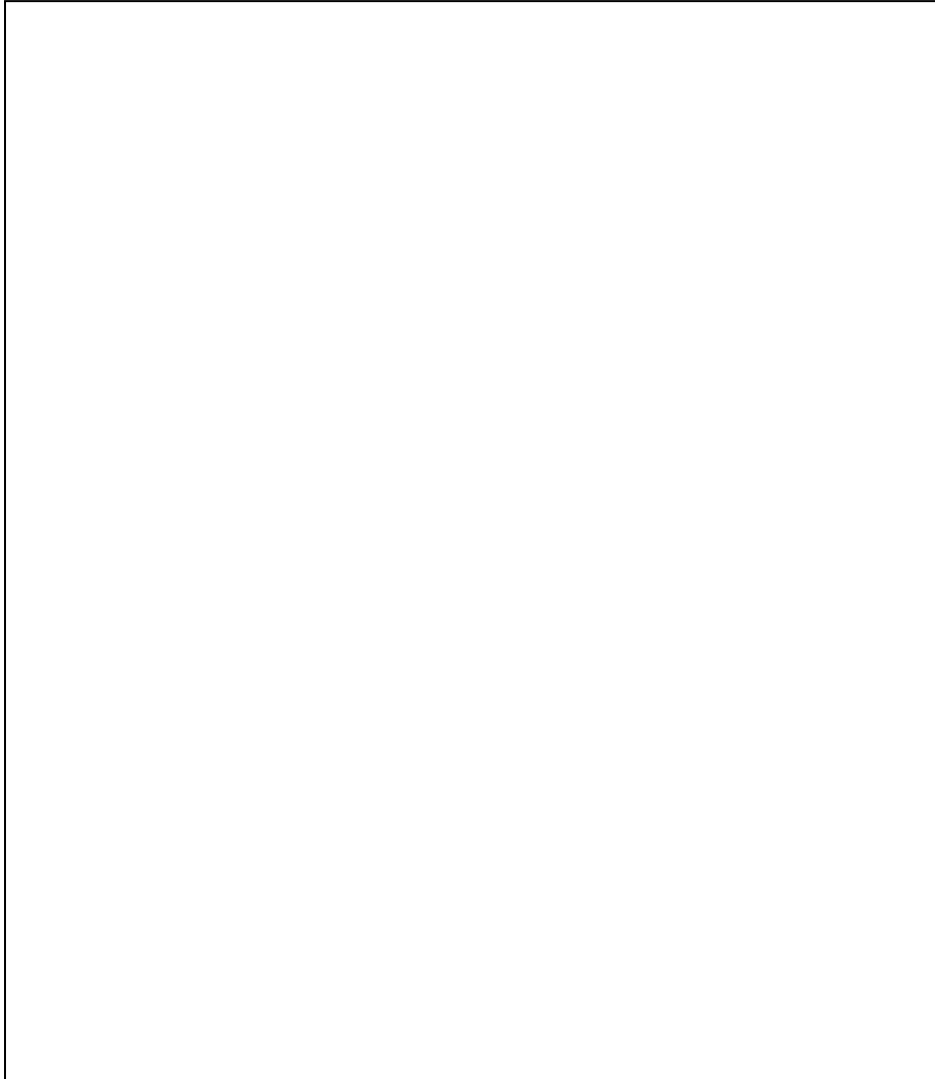
Dit is een foto van mijn neus

Met mijn neus ruik ik graag aan: _____

Met mijn oor hoor ik

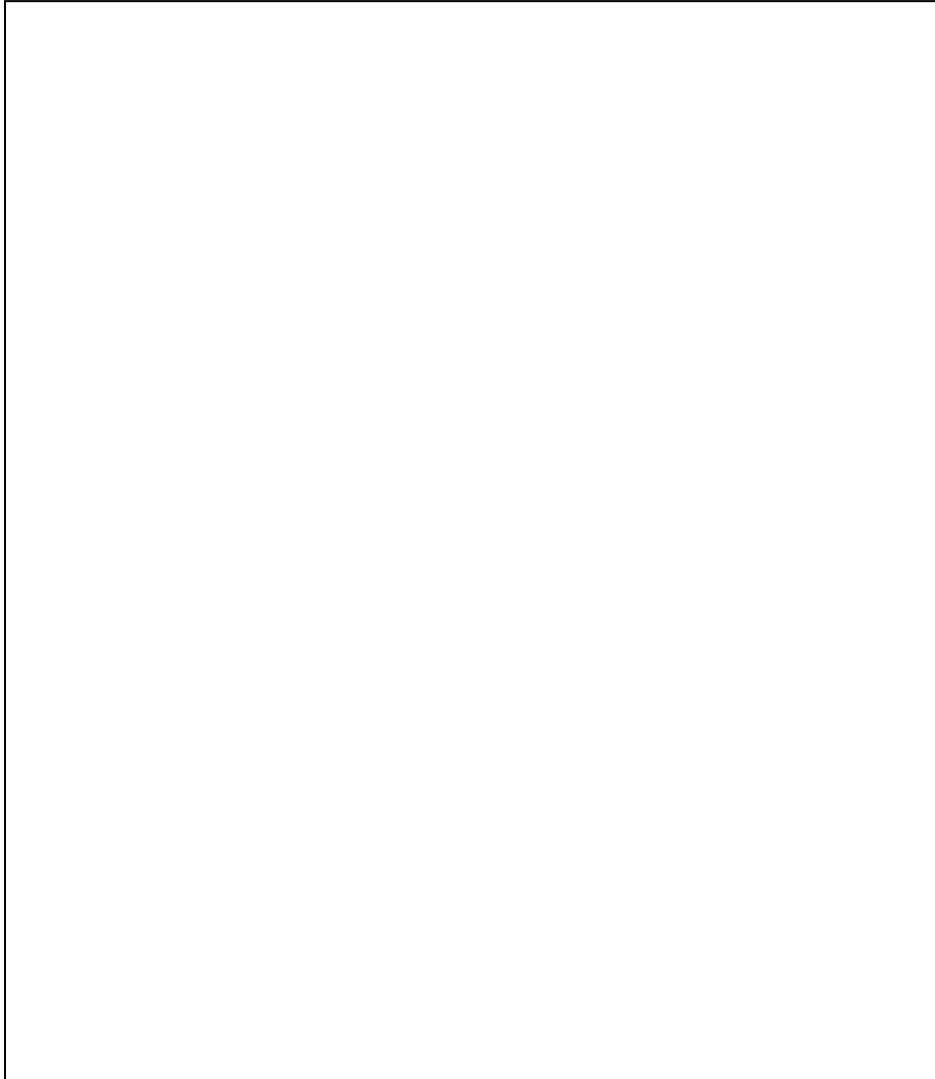
Dit is een foto van mijn oor

Met mijn oor luister ik graag naar: _____

Met mijn mond proef ik

Dit is een foto van mijn mond

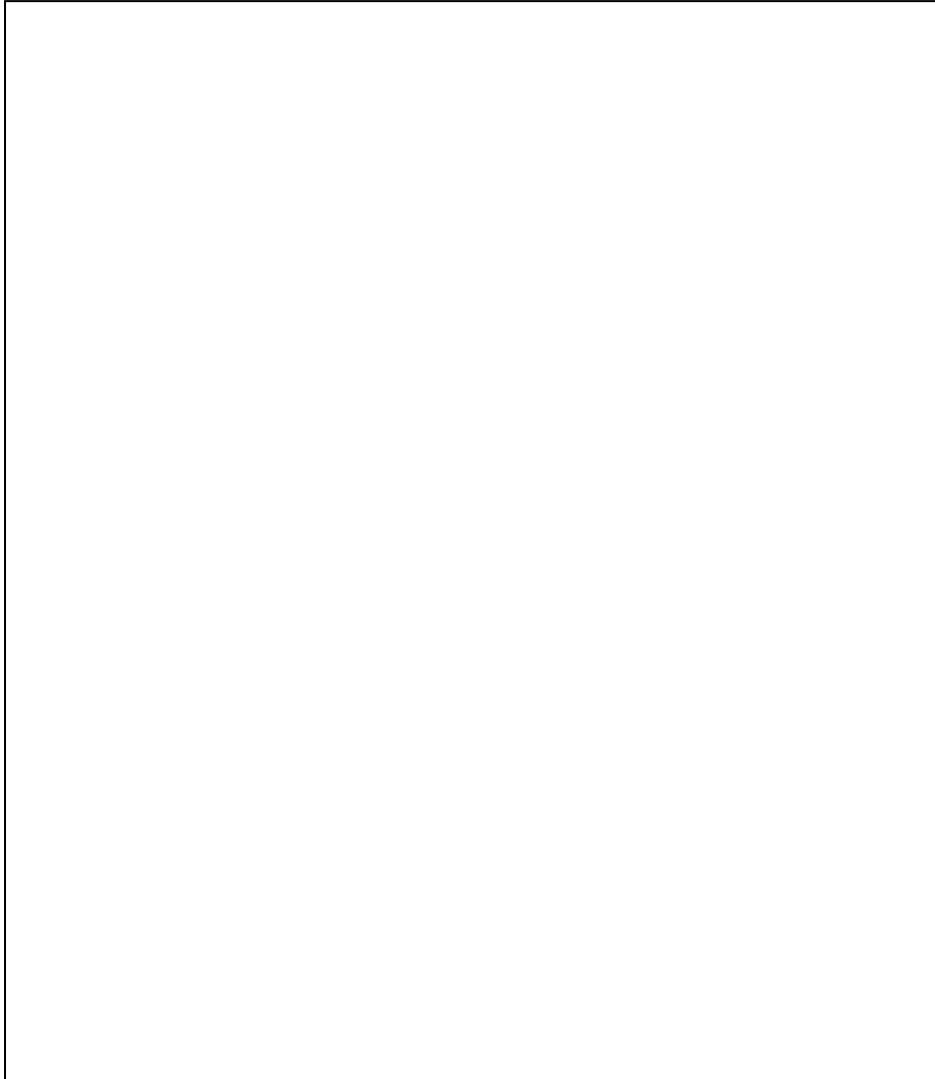

Met mijn mond eet ik graag: _____

Dat vind ik lekker smaken!

Met mijn hand voel ik

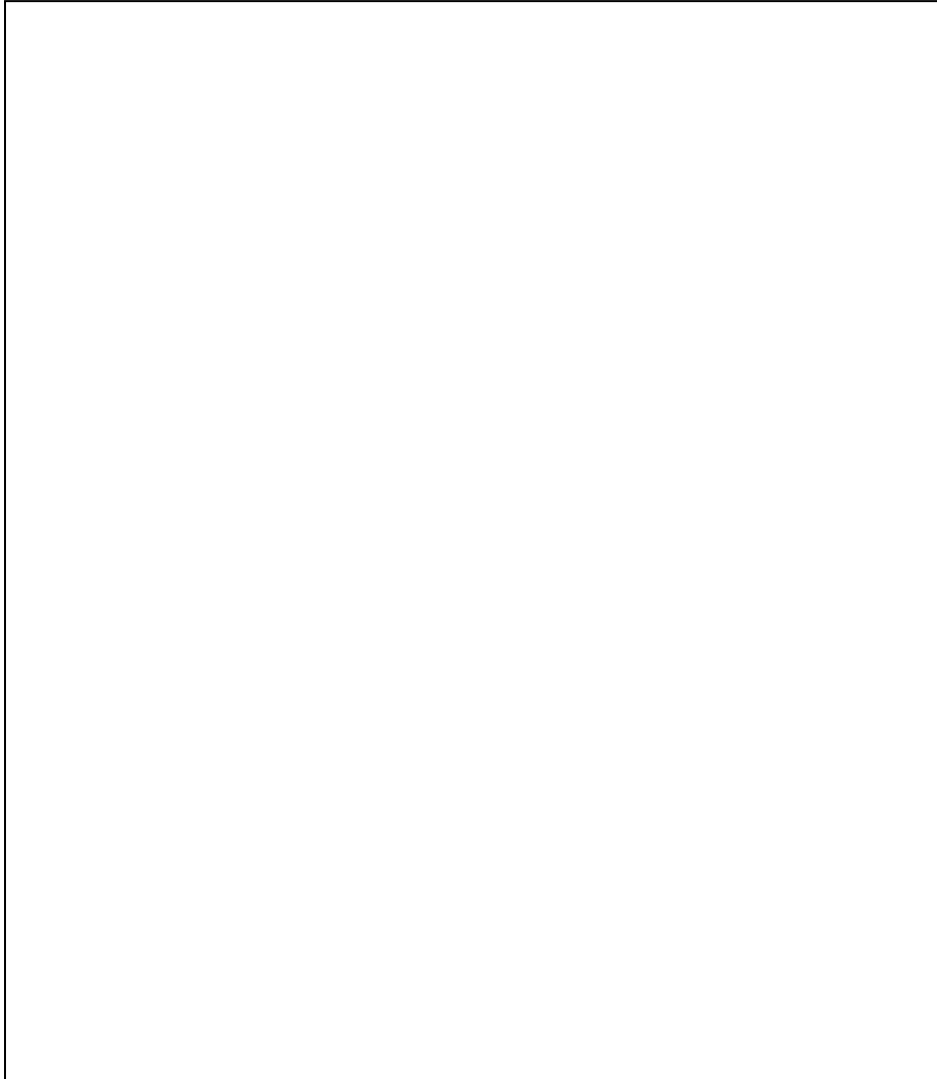
Dit is een foto van mijn hand

Met mijn hand voel ik graag aan: _____

Met mijn oog kijk ik

Dit is een foto van mijn oog

Met mijn oog kijk ik graag naar: _____

Dit vind ik van mijn boek

Mijn juf vertelt over mijn boek: _____

Bijlage 5: Appie Aardappel

Ik ben Appie Aardappel
Heb je mij gezien?
Ik ben bruin en rond
en heb altijd een lach op mijn mond

Vandaag ben ik mijn oren kwijt,
mijn handen en mijn hoed,
zonder mijn ogen zie ik niet zo goed

Kun jij mij helpen zoeken
in alle gaten en hoeken?

Zoek mijn ogen om te kijken

en mijn handen om te voelen

Zoek ook mijn oren om te horen,

want ik ben ze ergens verloren

Zoek mijn mond om te proeven,

en mijn neus om te ruiken,

zodat ik alles weer kan gebruiken!

Bewegingen bij het versje Appie Aardappel

Samen met de kinderen kan de leidster de volgende bewegingen bij het versje maken:

Ik ben Appie Aardappel
Heb je mij gezien?
Ik ben bruin en rond
en heb altijd een lach op mijn mond

Vandaag ben ik mijn oren kwijt,
mijn handen en mijn hoed,
zonder mijn ogen zie ik niet zo goed

Kun jij mij helpen zoeken
in alle gaten en hoeken?
Zoek mijn ogen om te kijken

en mijn handen om te voelen
Zoek ook mijn oren om te horen,

want ik ben ze ergens verloren
Zoek mijn mond om te proeven,

en mijn neus om te ruiken,

zodat ik alles weer kan gebruiken!

Wijs naar jezelf
Houd de handen vragend omhoog
Maak een dikke buik met je armen
Maak een glimlach en wijs naar je mond

Wijs naar je oren
Beweeg je handen en wijs naar je hoofd
Wijs naar je ogen en schudt nee

Houd de handen vragend omhoog

Wijs naar je ogen, maak een bril met je vingers

Beweeg met je handen alsof je voelt
Wijs naar je oren, plaats je handen
achter je oren zodat je doet alsof je
luistert

Houd de handen vragend omhoog
Wijs naar je mond en doe alsof je iets
lekkers proeft

Wijs naar je neus en steek deze in de
lucht alsof je ruikt

De leidster kan het versje uitspelen door als Appie Aardappel zoekend door de ruimte te lopen. Ze kijkt op verschillende plaatsen alsof ze zoekt naar alle lichaamsdelen. Alle kinderen kunnen op deze manier zoekend rondlopen terwijl zij het versje opzeggen.

Bijlage 6: Koekjes bakken en vertelboekje

Voor de leidster: recept zandkoekjes voor ongeveer 25 koekjes

Ingrediënten:

150 gram bloem
75 gram witte basterdsuiker
100 gram boter
1 zakje vanillesuiker
Snufje zout

Oventemperatuur en baktijd:

Elektrische oven: 170 graden Celsius
Heteluchtoven: 150-160 graden Celsius
Gasoven: stand 3-4
Baktijd: 15 minuten

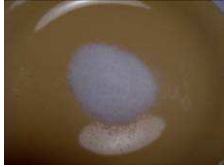
Zeef de bloem boven een kom. Roer het zout erdoor en voeg de basterdsuiker, de vanillesuiker en de harde boter toe. Snijd de boter met twee messen in kleine stukjes en kneed de ingrediënten tot een samenhangend deeg. Laat het deeg vijftien minuten in de koelkast opstijven.

Verwarm de oven voor. Beboter intussen de bakplaten. Rol het deeg met een deegroller tussen plasticfolie uit. Steek met vormpjes de koekjes uit. Bak de koekjes gedurende vijftien minuten.

Recept zandkoekjes voor ongeveer 25 koekjes.

zeef de bloem

voeg het zout toe en goed roeren

voeg de basterdsuiker en de vanillesuiker toe

voeg de boter toe en snijd deze in kleine stukken

goed kneden

plaats het deeg in de koelkast

gebruik je handen en bestaande vormpjes om de koekjes te maken

plaats de koekjes in de oven

Beste ouder(s) of verzorger(s),

We willen in dit vertelboekje graag uw ervaringen en de ervaringen van uw kind bij het koffertje bundelen. Wilt u samen met uw kind iets vertellen naar aanleiding van de onderstaande vragen?

Naam _____

Wat vonden jullie van het prentenboek: *Waar zijn mijn oren?*

Wat hebben jullie gedaan met alle spulletjes die in het koffertje zitten?

Overige opmerkingen

Teken, kleur, verf, plak of knip hieronder wat je van het prentenboek vindt:

Bijlage 7: Boekenlijst

Aanvullende prentenboeken bij het thema zintuigen

Titel: De vijf zintuigen
Auteur: Tullet, H.
Uitgever: Lannoo
Jaar: 2004

Titel: Knuffelkonijn
Auteur: Jadoul, E.
Uitgever: De Eenhoorn
Jaar: 2006

Titel: Voelen en aaien en tellen met muis
Auteur: Cousins, L.
Uitgever: Leopold
Jaar: 2004

Titel: Wat hoor ik daar?
Auteur: Tallec, O.
Uitgever: Lannoo
Jaar: 2004

Titel: Het grote eet-boek
Auteur: Genechten, van, G.
Uitgever: Clavis
Jaar: 2007

Titel: Zien, voelen, ruiken en proeven en horen met Nijntje
Auteur: Bruna, D.
Uitgever: Mercis Publishing
Jaar: 2006

Titel: Gekke Bekken
Auteur: Spee, G.
Uitgever: Ploegsma

Titel: Rambamboelie
Auteur: Bouwman, M. en Hopman, P.
Uitgever: Ploegsma
Jaar: 2002

Titel: Wie wijst Neus waar?
Auteur: Schwartz, V.
Uitgever: Zirkoon
Jaar: 2002

Titel: Goedemorgen, Meneer Stukjes!
Auteur: Rossum, van, H en Snoodijk, T.
Uitgever: Zirkoon
Jaar: 2002

Titel: Wie zingt daar zo vals?
Auteur: Petz, M. en Jackowski, A.
Uitgever: De Vier Windstreken
Jaar: 2006

Titel: Hé, jij daar, spiegelbeeld!
Auteur: Rood, L. en Meirink, T.
Uitgever: Bekadidact
Jaar: 2004

Titel: Een kuiken met waterpokken
Auteur: Roddie, S. en Cony, F.
Uitgever: Sjaloom
Jaar: 2002

Titel: Wat hoor ik toch?
Auteur: Hendry, D. en Chapman, J.
Uitgever: Lemniscaat
Jaar: 1999

Titel: Ssst, luister
Auteur: Ross, T. en Willis, J.
Uitgever: Sjaloom
Jaar: 2004

Titel: In het pikkedonker
Auteur: Crowter, K.
Uitgever: Querido
Jaar: 2005

Titel: Zoeperman
Auteur: Mortier, T. en Pottie, M.
Uitgever: De Eenhoorn
Jaar: 2005

Titel: Lawaaimakers!
Auteur: Heine, H.
Uitgever: Clavis
Jaar: 2006

Titel: Igor de vogel die niet zingen kon
Auteur: Kitamura, S. vertaling Duin, van, L.
Uitgever: Mercis Publishing-Alasso
Jaar: 2005

Titel: Een bril voor Bert
Auteur: Boonen, S.
Uitgever: Clavis
Jaar: 2006